

ABC PRZYMIERZA

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 3 kwietnia

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Rdz 9,15; Iz 54,9; Rdz 12,1-3; Ga 3,6-9.29; Wj 6,1-8; Jr 31,33-34.

TEKST PAMIĘCIOWY: „A teraz, jeżeli pilnie słuchać będziecie głosu mojego i przestrzegać mojego przymierza, będziecie szczególną moją własnością pośród wszystkich ludów, bo moja jest cała ziemia” (Wj 19,5).

W ubiegłym tygodniu zakończyliśmy nasze rozważania na upadku ludzkości wskutek grzechu naszych prarodziców. W tym tygodniu dokonamy szybkiego przeglądu całego kwartału, przyglądając się w kolejnych dniach wczesnym przymierzom, które były na swój sposób zapowiedziami prawdziwego przymierza zatwierdzonego na Golgocie przez krew Jezusa — przymierza z Panem, w które wchodzimy jako chrześcijanie.

Zacniemy od przymierza zawartego przez Boga z Noem, iż ów patriarcha i jego bliscy zostaną ocaleni. Potem przejdziemy do przymierza z Abrahamem, pełnego obietnic dla nas wszystkich. Następnie przyjrzymy się przymierzemu zawartemu na Synaju i znaczeniu tego, co zostało tam ogłoszone. Wreszcie przejdziemy do nowego przymierza, na które wskazywały wszystkie poprzednie. Wszystko to będziemy studiować znacznie bardziej szczegółowo w nadchodzących tygodniach. Ten tydzień poświęcimy jednak wstępnemu przeglądowi owych przymierzy.

LEKcja W SKRÓCIE

Co znaczy słowo *przymierze*? Jakie elementy składają się na przymierze? Jakie przymierze zawarł Bóg z Noem? Jaką nadzieję została ukazana w przymierzem z Abrahamem? Jaką rolę odgrywają wiara i uczynki w ludzkiej stronie przymierza? Czy przymierze jest po prostu umową, czy też może jest przejawem więzi? Co jest istotą *nowego przymierza*?

„Ustanowię bowiem przymierze między mną a tobą i dam ci bardzo liczne potomstwo” (Rdz 17,2).

„Hebrajskie słowo przełożone jako *przymierze* (występujące około 287 razy w *Starym Testamencie*) to *berit*. Można owo słowo także przetłumaczyć jako *testament* czy *ostatnia wola*. Jego pochodzenie nie jest jasne, ale przyjęło się, iż oznacza ono coś, co łączy ze sobą dwie strony. Było ono używane w odniesieniu do różnego rodzaju *więzi*, zarówno między ludźmi, jak między Bogiem i człowiekiem. Religijne użycie tego słowa było w gruncie rzeczy przenośnią opartą na pospolitym użyciu, ale zawierającą głębsze znaczenie¹².

Podobnie jak to jest z przymierzem małżeńskim, biblijne przymierze jest zarówno *związkiem*, jak i *umową*. Będąc umową, biblijne przymierze zawiera trzy zasadnicze elementy:

1. Bóg potwierdził *obietnice* związane z przymierzem przysięgą (zob. Ga 3,16; Hbr 6,13.17).

2. *Zobowiązaniem* wynikającym z przymierza było posłuszeństwo woli Boga wyrażonej w dziesięciu przykazaniach (zob. Pwt 4,13).

3. *Środkami*, dzięki którym Boże zobowiązania zawarte w przymierzu zostają ostatecznie wypełnione, są Chrystus i plan zbawienia (zob. Iz 42,1.6).

Przyjrzyj się trzem elementom wymienionym powyżej (Bożym obietnicom, naszemu posłuszeństwu i planowi zbawienia). Jak te trzy czynniki działają w twojej więzi z Bogiem? Opisz w kilku zdaniach, jak przejawiają się one w twoim życiu.

W *Starym Testamencie* symbolika systemu ofiarnego służy nauczaniu całego planu zbawienia. W tych symbolach patriarchowie i Izraelici uczyli się dostrzegać mającego przyjść Odkupiciela i wierzyć w Niego. Uczestnicząc w obrzędach tego systemu ofiarnego skruszony grzesznik znajdował jednocześnie przebaczenie grzechów i uwolnienie od win. W ten sposób wierzący mogli się cieszyć błogosławieństwami wynikającymi z przymierza i duchowym rozwojem — przywróceniem w nich obrazu Boga, nawet jeśli ludzie nie zawsze wywiązywali się z zobowiązań nałożonych na nich przez przymierze z Bogiem.

Choć ludzie zawierają między sobą różne przymierza, to jednak zasadnicze użycie hebrajskiego słowa *berit* w *Starym Testamencie* dotyczy więzi między Bogiem i ludzkością. Zważywszy na to, kim jest Bóg i kim my jesteśmy w porównaniu z Nim, jakiego rodzaju więź oznacza takie przymierze?

¹² J. Arthur Thompson, hasło *covenant* (*OT*), w: Geoffrey W. Bromiley (red.), *The International Standard Bible Encyclopedia*, t. 1: A-D, Grand Rapids 1979, s. 790.

„Ale z tobą ustanowię przymierze moje i wejdiesz do arki ty i synowie twoi, i żona twoja, i żony synów twoich z tobą” (Rdz 6,18).

W powyższym wersecie słowo *przymierze* występuje po raz pierwszy w *Biblii*. Bóg powiedział Noemu o swoim zamiarze zniszczenia świata, w którym w zastraszającym tempie szerzył się grzech. Choć miał nastąpić ogólnoświatowy potop, to jednak Bóg nie zapomniał o swoim stworzeniu. Nadal oferował więc przymierza ustanowionego po raz pierwszy po upadku. On sam gwarantował Noemu bezpieczeństwo. Jako Bóg dochowujący przymierza obiecał chronić jego bliskich, pod warunkiem że będą gotowi żyć w więzi z Nim prowadzącej do posłuszeństwa.

Czy przymierze Boga z Noem było jednostronne? Pamiętaj, że idea przymierza wskazuje na udział dwóch stron. Czy Noe musiał dotrzymać swojej części umowy? Jaka lekcja płynie dla nas z odpowiedzi na to pytanie?

Bóg powiedział Noemu, że nastąpi potop, który zniszczy lądy na całym świecie. Ale Bóg zawarł z nim umowę, w której obiecał uratować Noego i jego bliskich. Zatem stawka była dość wysoka, bo gdyby Bóg nie dotrzymał swojej części umowy, to bez względu na dokonania Noego patriarcha i jego rodzina zostaliby zmiecieni wraz z resztą zamieszkanego świata.

Bóg powiedział, że zawrze *przymierze* z Noem. Samo to słowo wskazuje zamiar dotrzymania złożonej obietnicy. Przymierze nie jest oparte na jakichś mglistych życzeniach czy oświadczeniach woli. Słowo to oznacza zobowiązanie. Przypuśćmy, że Bóg powiedziałby do Noego:

— Wasz świat przestanie istnieć podczas strasznego potopu, a ja być może cię uratuję. Tymczasem czyń przygotowania, a potem zobaczymy, co się stanie. Jednak niczego nie gwarantuję...

Takie stwierdzenia nie padają w ramach zapewnień i obietnic kojarzonych ze słowem *przymierze*.

Niektórzy twierdzą, że potop w czasach Noego nie był ogólnoświatowym kataklizmem, ale jedynie lokalną wielką powodzią. Gdyby tak było, to — w kontekście Bożej obietnicy zawartej w Rdz 9,15 (zob. także Iz 54,9) — za każdym razem, gdy następuje lokalna powódź (a co roku zdarza się ich wiele), Bóg łamałby swoje przymierze. Natomiast fakt, iż nigdy więcej nie nastąpił ogólnoświatowy potop, dowodzi wierności Boga Jego przymierzem. Krótko mówiąc, jak świadczy to o tym, że możemy ufać Bożym obietnicom?

**„I będę błogosławił błogosławiącym tobie, a przeklinających cię przeklinać będę; i będą w tobie błogosławione wszystkie plemiona ziemi” (Rdz 12,3).
Przeczytaj Rdz 12,1-3. Sporządź listę obietnic danych przez Boga Abrahamowi.**

Zwróć uwagę, że Bóg obiecuje Abrahamowi między innymi:

— „Będą w tobie błogosławione wszystkie plemiona ziemi” (Rdz 12,3).

Co to oznacza? Jak wszystkie plemiona ziemi miały być błogosławione w Abrahamie? (Zob. Ga 3,6-9). W jaki sposób w obietnicy tej zawarta była obietnica przyjsia Jezusa — Mesjasza? (Zob. Ga 3,29).

W tym pierwszym zapisanym objawieniu się Abrahamowi Bóg obiecał zawrzeć z nim ścisłą i trwałą więź, zanim jeszcze posłużył się wyrażeniem nawiązującym do zawarcia przymierza. Bezpośrednie nawiązania do przymierza, które miało zostać zawarte przez Boga, nastąpiły później (zob. Rdz 15,4-21; 17,1-14). Tymczasem Bóg zaoferował bosko-ludzka więź o wielkim znaczeniu. Powtarzające się wyrażenia Boga dotyczące Jego działań w Rdz 12,1-3 objawiają głębię oraz wielkość Jego oferty i obietnicy.

Ponadto Abraham otrzymał jeden nakaz, ale za to wystawiający go na poważną próbę:

— „Wyjdz...” (Rdz 12,1).

Patriarcha uwierzył Bogu i okazał posłuszeństwo (zob. Hbr 11,8), ale nie po to, by zyskać obiecane błogosławieństwa. Jego posłuszeństwo było odpowiedzią wiary na więź miłości, którą Bóg z nim ustanowił. Mówiąc innymi słowy, Abraham wierzył Bogu. Ufał Mu. Wierzył w Jego obietnice. W przeciwnym razie nigdy nie opuściłby swojego rodu i ziemi ojców, by udać się w nieznane. Jego posłuszeństwo objawiło jego wiarę zarówno przed ludźmi, jak i aniołami.

Abraham już wtedy był przykładem kluczowego powiązania wiary i uczynków. Jesteśmy zbawieni przez wiarę, która prowadzi do uczynków posłuszeństwa. Obietnica zbawienia jest pierwsza, a uczynki przychodzą po niej. Choć bez posłuszeństwa nie mogą istnieć wspólnota przymierza ani błogosławieństwo, to jednak posłuszeństwo jest odpowiedzią wiary na to, czego Bóg dokonał. Taka wiara ilustruje zasadę przedstawioną w 1 J 4,19: „Miłujemy więc, gdyż On nas przedtem umiłował”.

Przeczytaj Rdz 15,6. Jak werset ten ukazuje podstawę wszystkich obietnic przymierza? Dlaczego błogosławieństwo to jest najcenniejsze ze wszystkich?

Przeczytaj Wj 6,1-8 i odpowiedz na pytania:

1. O jakim przymierzu mówi Bóg? (Zob. Rdz 12,1-3).

---

2. W jakim sensie wyjście z Egiptu miało być spełnieniem obietnic przymierza ze strony Boga?

---

3. Jakie podobieństwo znajdujesz między tym, co Bóg obiecał Mojżeszowi i Izraelitom, a tym, co obiecał Noemu przed potopem?

Po wyjściu Izraelitów z Egiptu Bóg zawarł z nimi przymierze na Synaju, osadzone w kontekście wykupienia z niewoli (zob. Wj 20,2) oraz zawierające środki pojednania i przebaczenia grzechu oparte na ofierze. Było to zatem — jak wszystkie inne przymierza — przymierze łaski okazanej przez Boga Jego ludowi.

Przymierze to pod kilkoma względami było powtórzeniem przymierza zawartego przez Boga z Abrahamem:

1. Szczególna więź Boga z Jego ludem (por. Rdz 17,7-8 z Wj 19,5-6).
2. Izraelici mieli być wielkim narodem (por. Rdz 12,2 z Wj 19,6).
3. Wymóg posłuszeństwa (por. Rdz 17,9-14; 22,16-18 z Wj 19,5).

„Zwróć uwagę na występujący tu porządek: Pan najpierw *ratuje/zbawia* Izraelitów, a potem daje im Jego prawo *do przestrzegania*. Taki sam porządek występuje w ewangelii. Chrystus najpierw ratuje/zbawia nas od grzechu (zob. J 1,29; 1 Kor 15,3; Ga 1,4), a potem wypełnia swoje prawo w nas (zob. Ga 2,20; Rz 4,25; 8,1-3; 1 P 2,24)”¹³.

Przeczytaj Wj 6,7. Co pojawia się w pierwszej części tego wersetu, w której Pan mówi, że Izraelici będą Jego ludem, a On będzie ich Bogiem? Zwróć uwagę na występującą tu dynamikę. Oni będą kimś dla Boga, a Bóg będzie kimś dla nich. Bóg nie tylko pragnie odnosić się do nich w szczególny sposób, ale także pragnie, by i oni odnosili się do Niego w szczególny sposób. Czy Pan pragnie dzisiaj podobnej więzi z nami? Czy pierwsza część Wj 6,7 odzwierciedla twoją więź z Bogiem, czy raczej twoja przynależność do Niego jest pozorna? Uzasadnij swoją pozytywną odpowiedź na pierwszą część ostatniego pytania.

¹³ *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, t. 1, Hagerstown 1978, s. 602.

W tym fragmencie po raz pierwszy w *Starym Testamencie* wzmiankowane jest *nowe przymierze*. Jest ono osadzone w kontekście powrotu Izraelitów z wygnania i mówi o błogosławieństwach, które otrzymają oni od Boga.

Także w tym przypadku — jak we wszystkich innych przymierzach — to przymierze zostało zapoczątkowane przez Boga i to Bóg wypełni je dzięki swojej łasce.

Zwróć uwagę na użyte tu słowa. Bóg nazywa siebie *mężem* (zob. Jr 31,32 UBG), mówi o wpisaniu swego prawa w serca ludzi, posługuje się wyrażeniami nawiązującymi do przymierza z Abrahamem oraz stwierdza, że będzie ich Bogiem, a oni będą Jego ludem. Tak więc — jak poprzednio — przymierze nie jest jedynie prawnie wiążącą/obowiązującą umową, jak umowy prawne zawierane obecnie, ale dotyczy czegoś więcej.

Przeczytaj Jr 31,33. Porównaj ten werset z Wj 6,7, który dotyczy przymierza zawartego z Izraelitami. Jaki kluczowy element się tu pojawia? Czego Bóg oczekuje od swojego ludu?

Przeczytaj Jr 31,34. Porównaj go z J 17,3. Jakie kluczowe dokonanie Pana stanowi podstawę tej więzi?

W Jr 31,31-34 możemy zauważyć elementy zarówno łaski, jak i posłuszeństwa, podobnie jak w poprzednich przymierzach. Bóg przebaczy grzechy swoich wiernych wyznawców, wytworzy więź z nimi i obdarzy ich swoją łaską. W wyniku tego będą Mu oni posłuszni nie w niechętny czy mechaniczny sposób, ale dlatego, że Go poznają, umiłują i będą pragnąć Mu służyć. Stanowi to istotę więzi przymierza, jakiej Pan pragnie ze swoim ludem.

Jak rozumiesz pojęcie wpisania prawa Bożego w ludzkie serca? Czy to znaczy, że prawo ma być podporządkowane indywidualnym sądom i interesom, zależne od jednostkowych przeżyć oraz interpretowane według osobistych upodobań? A może znaczy to coś innego? Jeśli tak, to co?

DO DALSZEGO STUDIUM

„Jarzmo, które wiąże z tą służbą [bycia współpracownikiem Chrystusa], to prawo Boże. Wielkie prawo miłości objawione w Edenie i ogłoszone na górze Synaj, a w nowym przymierzu zapisane w sercach, wiąże człowieka z wolą Bożą. Gdybyśmy zostali pozostawieni naszym własnym skłonnościom i szli tam, dokąd prowadziłaby nas nasza wola, wpadlibyśmy w sidła szatana i przejęlibyśmy jego cechy. Dlatego Bóg ogranicza nas do swojej woli — wzniołej i szlachetnej. Pragnie, abyśmy z cierpliwością i mądrością podejmowali obowiązki służby. Chrystus sam poniósł jarzmo służby w swoim człowieczeństwie. Rzekł:

— »Pragnę czynić wolę twoją, Boże mój, a zakon twój jest we wnętrzu moim« (Ps 40,9). »Zstąpiłem bowiem z nieba, nie aby wypełniać wolę swoją, lecz wolę tego, który mnie posłał« (J 6,38).

Miłość do Boga, gorliwość dla Jego chwały i miłość do upadłej ludzkości sprowadziły Jezusa na ziemię, aby cierpiał i umarł. To było mocą kierującą Jego życiem. Tę zasadę nakazuje nam przyjąć¹⁴.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Czy przymierze Boga z Noem, Abrahamem, Mojżeszem i nami jest przedłużeniem przymierza z Adamem, czy raczej czymś nowym? (Por. Rdz 3,15; 22,18; Ga 3,8.16).

2. Dlaczego osobisty przejaw więzi jest tak ważny w przymierzu? Mówiąc innymi słowami, można przecież zawrzeć prawnie obowiązującą umowę (*przymierze z kimś*) bez żadnej bliskiej, osobistej, wzajemnej relacji. Jednak Bóg oczekuje czegoś innego w więzi przymierza ze swoim ludem. Dlaczego? Porozmawiajcie o tym podczas pierwszej części nabożeństwa sobotniego.

3. Dlaczego małżeństwo jest podobne do przymierza? Dlaczego małżeństwo nie wystarcza jednak w celu opisania/przedstawienia przymierza?

PODSUMOWANIE

Upadek pierwszych ludzi spowodował zerwanie więzi ustanowionej pierwotnie przez Boga z nimi. Bóg pragnie odtworzyć więź miłości z ludźmi przy pomocy przymierza. Przymierze to oznacza zarówno zaangażowanie w więź między Bogiem a nami (podobnie jak w małżeństwie), jak również zbawienie i doprowadzenie nas do zgodności z naszym Stwórcą. Bóg, kierując się swoją wielką miłością do nas, wychodzi z chęcią związania się z nami. Dzięki łaskawym obietnicom i dokonaniom Bóg prowadzi nas do jedności z Nim.

¹⁴ Ellen G. White, *Życie Jezusa*, Warszawa 2018, wyd. 16, s. 242. Przeczytaj także pierwszą połowę rozdziału *Abraham w Kanaanie*, w: *Wybrańcy Boga*, Warszawa 2018, wyd. 2, s. 87-93; pierwszą połowę rozdziału *Prorocy Boży, którzy im pomagali*, w: *Prorocy i królowie*, Warszawa 2018, wyd. 5, s. 316-318.